

Голас РАДЗІМЫ

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЙЧЫНІКАМІ

№ 54 (539)

Ліпень 1961 г.

Год выдання 7-ы

У ЦЭНТРЫ БЕЛАРУСКАЙ НАВУКІ

Каму даводзілася бываць у Мінску, той напэўна звярнуў увагу на будынак з манументальнай каланадай, які знаходзіцца на галоўнай магістралі горада — праспекце Імя Сталіна. Увесь яго арыгінальнасць як бы незакончаны выгляд нібы сімвалізуе няспынанасць пошукаў, якіх тут вядуцца, напамінае, што прыродна чалавек у тайны прыроды няма межаў. Гэта цэнтр беларускай навукі — Акадэмія навук БССР.

Створаная ў 1929 годзе, Акадэмія ператварылася ў адну з буйнейшых навуковых устаноў краіны. Цяпер яна аб'ядноўвае 19 навукова-даследчых інстытутаў, 6 самастойных аддзелаў і сектараў, два літаратурныя музеі — Я. Купалы і Я. Коласа, дзве доследныя станцыі. Цэнтральны батанічны сад. Лабараторыі забяспечаны сучасным першакласным абсталяваннем. І ўся гэтая велізарная навуковая база створана амаль нанова ў пасляваенныя гады, бо нямецкія варвары разрабавалі Акадэмію, вывезлі абсталяванне, але дзякуючы бескарыслівай дапамозе вялікага рускага народа, усіх народаў Савецкага Саюза, Акадэмія навук БССР была не толькі адноўлена, але і значна расшырана.

Тут цяпер працуюць фізікі і хімікі, геалагі і матэматыкі, біялагі і літаратуразнаўцы, спецыялісты па этнаграфіі і фальклору, моваведы і фізіялагі, энергетыкі і вучоныя многіх іншых спецыяльнасцей. Каля 150 лабараторый Акадэміі вядуць даследаванні па самых розных галінах навукі і тэхнікі.

Вось Інстытут энергетыкі. Яго ўзначальвае акадэмік А. В. Лыкаў. Інстытут займае цэлы корпус непадалёку ад галоўнага будынка Акадэміі. Побач размяшчаюцца яго лабараторыі. Акрамя тэарэтычных работ, Інстытут выканаў рад даследаванняў, вынікі якіх шырока выкарыстоўваюцца ў народнай гаспадарцы краіны і прыносяць вялікую карысць. Наведвальнікі Выстаўкі дасягненняў народнай гаспадаркі СССР ў Маскве, напрыклад, захапляюцца небывалай прадукцыяйнасцю сушылкай для зерня. Яна створана ў Інстытуце энергетыкі. Праўда, на выстаўцы дэманструецца толькі дакладны макет аграгата. Сама ж буйнейшая ў свеце сушылка ўзведзена ў раёне цалінных зямель. За гадзіну яна паспявае прасушыць 50 тон зерня. Пры гэтым захоўваюцца ўсе яго харчовыя якасці, павышаецца ўсходжасць. Іншыя ж метады сушкі такога эфекта не даюць.

Цяпер у Беларусі пачалася здабыча калійнай солі, на яе буйнейшых месцанароджэннях ўзводзіцца Салігорскі калійны камбінат. Для сущэння солі першапачаткова было запланавана ўзвядзенне велізарнай печы. Але і тут сказалі сваё слова беларускія вучоныя-энергетыкі. Паспяхова вырашыўшы рад навукова-тэхнічных задач, яны распрацавалі дасціпную канструкцыю сушыльніка, якая займае ў сто разоў менш вытворчай плошчы, на яе збудаванне спатрэбіцца ў 25 разоў менш металу, а галоўнае — працэс сушэння солі паскорыцца прыкладна ў 35 разоў!

Даследаванні, якія вядуцца пад кіраўніцтвам акадэміка Н. С. Акулава ў лабараторыі фізічных праблем, далі магчымасць стварыць рад новых канструкцый дакладных прыбораў. Іх з нецягліваасцю чакаюць работнікі самых розных галін навукі і тэхнікі. Напрыклад, у радыётэхнічнай і іншых галінах прамысловасці ўвесь час даводзіцца сачыць за таўшчыняй антыкарызійных пакрыццяў дэталей. Аднак метады такога кантролю занадта грувасткія, займаюць шмат часу і не даюць патрэбнай дакладнасці.

Створаны ж пад кіраўніцтвам акадэміка Н. С. Акулава прыбор выконвае гэтую работу аўтаматычна і зусім дакладна. Новы прыбор можна з поспехам выкарыстоўваць там, дзе іншыя метады вызначэння таўшчыні антыкарызійных пакрыццяў ужыць наогул немагчыма. Дастаткова прыбор прыставіць да дэталі і, націснуўшы кнопку, запустыць, як праз некалькі секунд ён пакажа вынік вымярэння, выкананага аўтаматычна.

Лабараторыі новых метадаў апрацоўкі матэрыялаў плённа працуюць над стварэннем новых відаў высокапрадукцыйнага металаапрацоўчага інструменту. У прыватнасці, тут распрацавана арыгінальная канструкцыя працяжнага інструменту — працяжка са свабодным выходам стружкі. Цяпер супрацоўнікі лабараторыі дастасоўваюць новы інструмент да апрацоўкі не толькі плоскіх, але і фасонных паверхняў. У выніку ў паўтара раза вырастае прадукцыйнасць апрацоўкі і ў 2—3 разы зніжацца затраты на інструмент.

Цяпер беларуская навука выходзіць на новыя рубяжы. У маляўнічай мясцовасці непадалёку ад Мінска вырас крыху незвычайны гарадок. Прахожыя з цікавасцю ўглядаюцца ў яго строгія будынкі. Дыва што! За іх сценамі праз некаторы час пачнуцца работы над таямніцамі атама. Атамны рэактар Акадэміі навук БССР, які тут узводзіцца, сёлета ўступіць у строй. Ён дапаможа ўзяць работы ў многіх галінах навукі на новы ўзровень.

З кожным годам расшыраюць свае даследаванні вучоныя Ака-

дэміі навук БССР. Тут вырасталі многія выдатныя вучоныя, працы якіх шырока вядомы ў нашай краіне і за яе межамі. Гэта ў асноўным выхадцы з народнай гущы, дзеці рабочых і сялян, якіх Савецкая ўлада ўзяла да самых вялікіх вышынь чалавечай дзейнасці. Дастаткова сказаць, што прэзідэнт Акадэміі навук БССР В. Ф. Купрэвіч — сын лесніка з рэскі Кальнікі Смалевіцкага раёна на Міншчыне. Цяперашні кіраўнік Акадэміі навук рэспублікі, доктар навук, акадэмік, вядомы вучоны сустрэў Кастрычніцкую рэвалюцыю простым матросам. Затым ён праішоў шлях, які стаў звычайным для многіх мільянаў савецкіх людзей.

Немалыя дасягненні і ў іншых Інстытутах Акадэміі. Нейкае ўдзіленне аб тым, наколькі плённа працуюць беларускія вучоныя, можа даць такі факт. На Выстаўку дасягненняў народнай гаспадаркі СССР у Маскве, дзе сабраны ўсё лепшае, што створана працай і талентам савецкіх людзей, Акадэмія навук БССР прадстаўляе сёлета больш як 60 экспанатаў. Работа вучоных Акадэміі за мінулы год адзначана 20-ю медалямі выстаўкі.

Вядома, поспехі беларускай навукі не былі б такія значныя без той дапамогі, якую яна атрымлівае ад Акадэміі навук СССР і Акадэміі навук іншых саюзных рэспублік. Беларускія вучоныя падтрымліваюць з імі самую цесную сувязь. Рэспублікі дапамагаюць адна адной у падрыхтоўцы навуковых кадраў па новых спецыяльнасцях, абменьваюцца навуковымі дасягненнямі, вопытам арганізацыі работ, пастаўляюць абсталяванне для лабараторый.

Нямала зроблена, а ўперадзе яшчэ большыя перспектывы. У 1962—1965 гадах мяркуецца многія цяперашнія сектары і аддзелы пераўтварыць у навукова-даследчыя інстытуты. З гэтай мэтай павялічваецца падрыхтоўка навуковых кадраў.

Краіна рыхтуецца цяпер да выдатнай падзеі — XXII з'езда Камуністычнай партыі. У савецкіх людзей стала традыцыяй адзначаць вялікія падзеі ў жыцці Радзімы працоўнымі падарункамі. Вучоныя Беларусі таксама прысвячаюць з'езду свае лепшыя дасягненні.

М. ЗААЗЕРНЫ.

Мінскія аўтамабілебудаўнікі абавязаліся да дня адкрыцця XXII з'езда КПСС выпусціць першую наладачную партыю новых аўтамабіляў «МАЗ-503», «МАЗ-500» і «МАЗ-504». Цяпер на прадпрыемстве ідзе падрыхтоўка іх вытворчасці. Адначасова праводзяцца дзяржаўныя выпрабаванні новых машын. Першыя два прабегі адлегласцю 10 тысяч кіламетраў ужо завершаны.

Новыя машыны маюць добрыя цягава-дынамічныя якасці. Сярэдняя хуткасць для машын «МАЗ-500» складае 61 кіламетр у гадзіну, для «МАЗ-504» — 57 кіламетраў.

Новыя аўтамабілі маюць больш зручнасцей як для вадзіцеля, так і для пасажыраў. У час працяглага прабегу, калі машыны знаходзіліся ў руху па 14—16 гадзін у суткі, у поўнай меры вызначыліся перавагі новай кабіны. Добры агляд, лёгкае кіраванне, дастаткова зручная пасадка вадзіцеля, наяўнасць спальнага месца для зменнага шафёра даюць дастаткова падстаў лічыць, што ў сэнсе камфортабельнасці новыя аўтамабілі значна пераўзыходзяць серыйныя і не ўступаюць лепшым загранічным мадэлям.

Дзяржаўныя выпрабаванні новых аўтамабіляў працягваюцца. Яны пройдуць яшчэ 15 тысяч кіламетраў. А хутка з галоўнага канвеера Мінскага аўтазавода ва ўсе канцы краіны пойдучы машыны новай канструкцыі.

НА ЗДЫМКУ: кіраўнік выпрабавання новых аўтамабіляў Н. І. Карнілаў (злева) і шафёр-выпрабавальнік удасконаленай камуністычнай працы А. В. Жукаў перад аўтамабілем з гаручага машынамі пасля другога этапу выпрабавання.

Яшчэ адна здраўніца

УШАЧЫ. За 7 кіламетраў ад райцэнтра, у маляўнічым урочышчы Баркоўшчына адкрыўся новы дом адпачынку «Лясныя азёры». Сюды прыбыла першая партыя адпачываючых — 105 рабочых, служачых з Мінска, Віцебска, Гомеля, іншых

гарадоў рэспублікі, рабочыя саўгаса «Вялікадалецкі». У 1962 годзе ў «Лясных азёрах» намечана пачаць будаўніцтва яшчэ аднаго корпуса, з уводам якога ў строй дом адпачынку зможа прымаць летам 500 чалавек, а зімой — 265 адпачываючых адначасова.

ПОЛЬСКІЯ НАСТАЎНІКІ У МІНСКУ

З Варшавы ў Мінск на вучобу прыбыла група настаўнікаў беларускіх школ Беластоцкага ваяводства Польскай Народнай Рэспублікі.

Педагогі з братняй краіны прабудуць у Мінскім дзяржаўным педагагічным Інстытуце імя М. Горкага адзін месяц. Яны праслухаюць лекцыі аб сучаснай беларускай мове і літаратуры і метадыцы іх выкладання, аб сістэме народнай адукацыі ў БССР, гісторыі БССР, азнаёмяцца з беларускай музыкай, развучаць новыя беларускія песні, а таксама азнаёмяцца з выдатнымі мясцінамі Мінска і яго культурнымі ўстановамі.

У Інстытуце цёпла сустрэлі польскіх сяброў. Адбылася задушэўная гутарка, у якой прынялі ўдзел намеснік міністра асветы БССР С. А. Умрэйка і прадстаўнік Міністэрства вы-

шэйшай, сярэдняй спецыяльнай і прафесіянальнай адукацыі БССР З. А. Чарвякова. Пра-рэктар Інстытута А. Г. Чучко азнаёміў прыбыўшых з навукальным планам.

Швейны камбайн

МАГІЛЕЎ. Высокапрадукцыйны швейны камбайн спраўтываў і вырабіў у дні перадз'ездускай вахты заслужаны спецыяліст Беларускай механічнага цэха магілёўскай швейнай фабрыкі імя Валадарскага Н. М. Жукаў.

Агрэгат складаецца з ватанасцілачнай і 12-іголкавай швейнай машыны, якія дзейнічаюць у адзіным цыкле. Ён без удзелу чалавека робіць якаснае распушванне ваты, двухслойнае расціланне падкладачнага палатна, фармуе ўнутры яго раўнамерны слой ваты і поўнасцю прастрачвае ўвесь гэты матэрыял. У выніку скараціўся рад тэхналагічных працэсаў, выслаблена дзясць работніц для іншых участкаў вытворчасці, а галоўнае — прадпрыемства зможа штогод эканоміць каля 200 тысяч метраў марлі і больш ста тон ваты.

Цяпер на фабрыцы вядзецца падрыхтоўка да вытворчасці яшчэ аднаго такога агрэгата. Гэта дазволіць поўнасцю механізаваць адзін з працэмаў працэсаў у швейнай вытворчасці.

Акадэмія навук БССР.

Над Прыпяццю і Пінай

Шырокія планы

У мінулым годзе працоўныя горада Пінска па прыкладу севастопальцаў узялі на сябе вялікія і ганаровыя абавязальствы — зрабіць свой горад горадам высокапрадукцыйнай працы, узорнага грамадскага парадку і высокай культуры. Гэтае высакароднае пачынанне дало добрыя вынікі. За праішоўшы час прыкметна палепшыўся быт і павысілася культура гараджан.

Пінск хутка мяняе сваё аблічча. Многае намечана зрабіць па далейшаму развіццю прамысловасці горада. У бліжэйшы час будуць пабудаваны заводы кармавых антыбіётыкаў і вадкага шкла. Многае дае спецыялізацыя мясцовай прамысловасці. Камбінат бытавога абслугоўвання сканцэнтраваны ўсе цэхі па пашыву і рамонту вопраткі, розныя бытавыя майстэрні. Ён будзе аказваць насельніцтву паслугі ў рамонце электраасвятлення, вадаправода.

Хутка расце дзяржаўны жылы фонд горада. У мінулым годзе здадзена ў эксплуатацыю 5,7 тысячы квадратных метраў жылля. У гэтым годзе будаўніцтва ідзе больш хуткімі тэмпамі і да канца года будзе пабудавана больш 10 тысяч квадратных метраў жыллой плошчы.

На капітальнае будаўніцтва і добраўпарадкаванне горада ў мінулым годзе выдаткавана 50 тысяч рублёў. Толькі на пракладку каналізацыйнага калектара і пабудову помпавай станцыі адпущана 162 тысячы рублёў. На 1961 год запланавана павелічэнне таваразвароту на 5,5 працэнта супраць мінулага года. У горадзе будуць адкрыты дзесяткі новых гандлё-

вых пунктаў і прадпрыемстваў грамадскага харчавання.

Пастаяннымі клопатамі гарадскога Савета дэпутатаў працоўных з'яўляецца палепшэнне медыцынскага абслугоўвання насельніцтва. Колькасць урачэбных участкаў павялічылася да 10. Нядаўна адкрыта стама-талагічная паліклініка.

Ствараюцца неабходныя ўмовы для вучобы дзяцей і дарослых. Дзве сярэднія школы горада ператвораны ў 11-гадовыя працоўныя палітэхнічныя школы. Арганізаваны вучнёўскі цэх на швейнай фабрыцы. Працуе дзесяць груп падоўжанага дня. Нядаўна адкрыта школа-інтэрнат, дзе займаецца і жыве 300 дзяцей.

Выканком гарсавета дэпутатаў працоўных надае вялікую ўвагу арганізацыі культурнага адпачынку працоўных. Палепшэцца дзейнасць культурна-асветных устаноў, добраўпарадкаваны набярэжныя ракі Піны, гарадскія пляжы на рацэ Прыпяці, дзе пасля работы і ў выхадныя дні адпачываюць тысячы гараджан.

Няма сумнення, што пінчане, якія далі слова зрабіць свой горад горадам высокапрадукцыйнай працы, узорнага грамадскага парадку і высокай культуры, з гонарам стрымуюць яго. Калектывы многіх прадпрыемстваў спаробіваюць за тое, каб да дня адкрыцця XXII з'езда КПСС выканаць гадзавы вытворчы план і паспяхова выконваюць абавязальствы.

Наш горад працуе пад дэвізам: сямігодку — ў пяць год.

Н. СОТНІКАУ,
старшыня выканкома Пінскага гарадскога Савета дэпутатаў працоўных.

Горад сацыялістычнай культуры

Сцэна са спектакля А. Сафронава «Кухарка» ў пастаноўцы Пінскага народнага тэатра.

ПАГАВАРЫЦЕ з любым старажылам Пінска, і вы пачуеце ўсхваляваны расказ аб тым, што за гады Савецкай улады пераўтварылася не толькі знешняе аблічча горада, — іншымі сталі людзі, якія жывуць у ім, яго гаспадары, працоўныя. Вырас іх унутраны свет, культурны ўзровень.

Цяжка, бадай, пералічыць усё, што зроблена і робіцца зараз. Савецкая дзяржава не шкадуе сродкаў, каб задаволіць матэрыяльныя і духоўныя запатрабаванні працоўных. І задумай хто-небудзь складзіць даведнік па сённяшняму Пінску, цікавай, знамянальнай атрымалася б геаграфія культурных устаноў.

Адзінаццаць агульнаадукацыйных школ ва ўсіх кутках горада — сярэдніх, сямігадовых, пачатковых. Гэта значыць, што вучацца тысячы дзяцей працоўнікаў. А колькі тэхнікумаў! Гідрамельірацыйны, ўчотна-кредытны, тэхналагічны, зааветарынарны, індустрыяльна-педагагічны, вучылішча механізацыі сельскай гаспадаркі, медыцынскае і педагагічнае вучылішчы, музычная школа. Трэці год працуе філіял Ленінградскага інстытута інжынераў воднага транспарту, у якім навучаецца каля 150 чалавек. Справядліва называюць пінчане свой горад горадам студэнтаў.

У Пінску ёсць багаты краязнаўчы музей, тры кінатэатры, выдатны парк культуры і адпачынку з чытальнай залай, бібліярнай, летняй эстрадай.

Любімае месца адпачынку пінчан — гарадскі Дом культуры. Гэта тут, у невялікім белым доме па вуліцы Чарняхоўскага, № 42, нарадзіліся вядомыя ўсёй краіне слаўныя «пінскія вечары», якія сталі сапраўднай школай культурнага і эстэтычнага выхавання працоўных.

Вялікай любоўю ў гараджан карыстаецца самадзейны народны тэатр, які паказваў за два гады свайго існавання трынаццаць спектакляў. У яго рэпертуары — «Паўлінка» Янкі Купалы, «Пінская шляхта» Дуніна-Марцінкевіча, «Платон Крэчат» Карнейчука, «Варабаншчыца» Салынскага, «Усім смерцям назло» Раманова, «Таня» Арбузава, «Дзікуны» Міхалюкова, «Кухарка» Сафронава і іншыя мнагаактывыя п'есы. Па ўзроўню выканаўчага майстэрства спектаклі самадзейнага тэатральнага калектыву амаль не ўступаюць пастаноўкам прафесіянальных тэатраў.

Любяць пінчане і «Хор палескай песні» гарадскога Дома культуры, які пабываў у многіх

гарадах рэспублікі і двойчы за апошнія гады выязджаў на гастрол ў народную Польшчу.

Больш двухсот аматараў тэатральнага, музычнага і харэаграфічнага мастацтва налічваюць самадзейныя творчыя калектывы Дома культуры. Прыгледзімся да людзей, энтузіястаў любімай справы. Электрзваршчык Іосіф Жылевіч, студэнт Барыс Конохаў, дзесяціра Зінаіда Федаровіч, дзесяткі, сотні іншых сяброў культуры карыстаюцца заслужанай павагай у пінчан.

Ды ці ж гэта ўсё? Кожнае ж прадпрыемства, а іх у Пінску дзесяткі, мае свой клуб. Рабочыя клубы чыгуначнікаў, фанерна-запалкавага камбіната, рамонтна-эксплуатацыйнай базы рачнога флоту, заводу штучных скур — гэта ж сапраўдныя Палаты культуры. У іх рабочыя адпачываюць, глядзяць кіно, спектаклі аматарскіх і тэатральных калектываў. Гарадская, дзіцячая, дзве раённыя і некалькі ведамасных бібліятэк маюць кніжны фонд у паўмільёна тэмаў. Ці ж гэта не паказчык расцічай цягі працоўных да ведаў, да культуры!

У мінулым годзе зроблен яшчэ адзін падарунак гораду — дзіцячая харэаграфічная студыя, створаная энтузіястамі дзіцячай самадзейнасці В. Лісам і артысткай народнага тэатра хатняй гаспадыняй Т. Сівохінай.

А ці ж не аб велізарным росце культуры і дабрабыце пінчан гаворыць той факт, што ў горадзе налічваецца да паўтысячы педагогаў, урачоў і іншых медыцынскіх работнікаў, сотні інжынераў, тэхнікаў.

Гаворачы аб нашым горадзе, яго працоўніках, міжволі хочацца ўспомніць і словы песні, якую так любяць пінчане: «У вольнай і радаснай працы шчасце знайшлі мы сваё»...

І. САКОЛЬСкі,
дырэктар Пінскага гарадскога Дома культуры, заслужаны дзеяч культуры Беларускай ССР.

Іван Нікалайчык за працай.

Справы ў нас ідуць добра

Наша сям'я вярнулася з Аргенціны на Радзіму ў 1956 годзе. У горадзе Пінску нас адразу ж забяспечылі кватэрай і работай. Я паступіў на мэблевую фабрыку «25 год Кастрычніка». Таварышы па рабоце дапама-

галі мне асвоіць новую спецыяльнасць станочніка, за што я ім вельмі ўдзячны. Адначасова паступіў у школу рабочай моладзі, закончыў сем класаў.

Я вельмі задаволены, што вярнуўся на сваю Радзіму. У капіталістычнай краіне чалавек ідзе шукаць работу і не дзіўніцца, што атрымае яе. У нас жа, у Савецкай краіне, чалавек заўсёды ёсць работа. Вялікае права чалавек на працу запісана ў нашай Савецкай Канстытуцыі.

Калектыв нашай фабрыкі вельмі дружны, згуртаваны, працавіты. Прадпрыемства з месяца ў месяц, з году ў год паспяхова выконвае вытворчы праграму. Напрыклад, п'яцімесячны план трэцяга года сямігадовай фабрыка выканала на выпуску валавай прадукцыі на 101,7 працэнта, на мэблі — на 107,7 працэнта. У першым квартале фабрыка ў сацыялістычным спаробніцтве заваявала пераходны Чырвоны сцяг Брэсцкага абласнога ўпраўлення мясцовай прамысловасці і абкома прафсаюза і атрымала першую грашовую прэмію. Наша прадпрыемства выпускае выдатную мэблю для насельніцтва — шафы фанерныя з

мюстрай, мяккую мэблю, круглыя раскладныя фанерныя сталы.

На фабрыцы пяць брыгад і дзве змены ў колькасці 147 чалавек спаробнічаюць за званне калектываў камуністычнай працы. Двум рабочым прысвоена ўжо званне ўдарніка камуністычнай працы, а брыгадзе Івана Адамавіча Нікалайчыка, які таксама вярнуўся з Уругвая на Радзіму ў 1954 годзе і працуе на фабрыцы брыгадзірам, яшчэ ў мінулым годзе прысвоена званне брыгады камуністычнай працы.

За гэтыя гады фабрыка расшырылася ў 7—8 разоў. Большасць вытворчых працэсаў механізаваны, што значна аблегчыла працу рабочых, павысілася прадукцыйнасць працы. Вялікую работу па далейшай механізацыі на вытворчасці праводзяць інжынерна-тэхнічныя работнікі і самі рабочыя. Сталярмадэльчык Макражыцкі, электрык Водчык, слесар Эліт, токар Жукоўскі і іншыя ўжо ў гэтым годзе ўнеслі ў укаранілі 12 рацыяналізатарскіх прапановаў, што дае знач-

ны эканамічны эфект. Калектыв фабрыкі даў слова сямігадоваму плану выканаць за пяць год і паспяхова ажыццяўляе свае сацыялістычныя абавязальствы.

У бліжэйшы час нашай фабрыцы пераходзіць на выроб фанераванай і паляванай мэблі вышэйшага класа. Падрываюцца да гэтага ўжо вядзюцца. Нашы прадстаўнікі вывучаюць перадавыя прыёмы і метады працы на мэблевых прадпрыемствах Гродна, Рыгі, Вільнюса і іншых.

Праца аплываецца добра. У месяц зарабляю 85—90 рублёў. Жонкі працуюць на трыкатажнай фабрыцы імя Крулекай. Зарабляе ў месяц 55 рублёў. Жывем у добраўпарадкаванай кватэры. Бацька, маці і сястра жывуць у Мінску. Бацька Рыгор Антонавіч Барычэўскі працуе домаправам. Сястра Марыя — на абуткавай фабрыцы.

Я вельмі задаволены тым, што вярнуўся на Радзіму і разам з усімі савецкімі людзьмі сваёй працай дапамагаю ў будаўніцтве камунізму.

Аляксандр
БАРЫЧЭўСКІ,
станочнік Пінскай мэблевай фабрыкі «25 год Кастрычніка».

Будуем новае жыццё

Нястача пагнала мяне, дзевятнаццацігадовага аюнака з глухой палескай вёскі Чамерын, за акіяны далёкую і чужую краіну Уругвай. У 1938 годзе ў панскай Польшчы працоўнаму люду жылося вельмі цяжка. Работы не было. За цэлы дзень непаспелай працы на полі памешчык плаціў пачак тытуху.

У сям'і бацькі нас было пяць душ, а ворнай зямлі — конь пераскочыць. Большую частку года хлеба на сталае не было. Задумаў я пашукаць шчасце ў заможных краінах. У той час было модна ехаць у лаціна-амерыканскія краіны. Накапіў троху грошай і адправіўся ў падарожжа.

Прыехаў ва Уругвай, а там таксама работы няма. Додга вандраваў па краіне, пакуль пашанцавала ўладкавацца

на будоўлю. Італьянскі памешчык будоваў сабе дачу на беразе мора. Праз дзевяць месяцаў я зноў застаўся без работы. Паехаў у Мантавідэа. Там таксама даводзілася працаваць праз дзень. А ў трыццатыя гады ўспыхнуў крызіс, пачалося беспрацоўе. Справа дайшла да таго, што галодныя беспрацоўныя спынялі машыны з хлебам, грабілі.

Тут я зразумеў, што ў капіталістычным свеце рабочага чалавек нястача не абыйдзе. Звыкся са сваім цяжкім лёсам, сяк-так перабіваўся. Калі ехаў ва Уругвай, думаў, што ўдасца накарпіць грошай, абзавесціся сям'ёй. Але ў хуткім часе мае мары рассяліся, як дым. Так і жыў без сям'і да 1954 года. Думка аб вяртанні на Радзіму, асабліва пасля ўз'яднання заходніх аб-

ласцей Беларусі ў адзіную беларускую дзяржаву не пакідала мяне. І вось прайшоў той радасны дзень, калі я выехаў на Радзіму. Гэта было ў канцы 1953 года. Новы 1954 год сустрэў на роднай зямлі ў горадзе Пінску. Адрозніваўся ад вайны на работу ў арцель «Чырвоны мэблевышчык» сталярм атрымаў кватэру.

Цяпер працую брыгадзірам сталярм на мэблевай фабрыцы «25 год Кастрычніка». Наша брыгада першай на прадпрыемстве ўключылася ў спаробніцтва за званне брыгады камуністычнай працы і ўжо ў красавіку мінулага года заваявала гэта званне. У нашай брыгадзе 16 чалавек. Усе яны старанныя працавікі. Асабліва добра працуюць Пётр Кудзеліч, дэпутат гарадскога Са-

вета, Іван Астаповіч, камуніст, член партбюро фабрычнай партарганізацыі, Леанід Роман і іншы. Сваё вытворчае заданне кожны месяц мы выконваем не ніжэй 120 працэнтаў, за што атрымліваем прагрэсіўную аплату. Сярэднемесячны мой заробак, як і іншых членаў брыгады, складае 110—115 рублёў. Наша брыгада абавязалася да дня адкрыцця XXII з'езда выканаць гадзавое вытворчае заданне. Слова сваё мы стрымалі.

Пасля вяртання на Радзіму абзавёўся сям'ёй. Маю добрую кватэру, жыву ў дастатку.

Іван **НІКАЛАЙЧЫК,** брыгадзір брыгады камуністычнай працы Пінскай мэблевай фабрыкі.

Гучаць песні вольнай працы

Радзіма дала ім права на адпачынак, працу, вучобу

У Пінску на былой пустэчы, дзе раней стаяла некалькі старых драўляных домаў, вырас завод штучных скур. Сіламі рабочых прадпрыемства тут закладзен малады парк. З другога боку вуліцы, у новым трохпаварковым жылым доме, пасяліліся 40 сям'яў рабочых.

Вечарам з прасторных вокан завода мякка струменіць блакітна-белае святло люмінесцэнтных лямп. Даносіцца галасы дзяўчат:

Край любімы мой, родны,
Ты навекі свабодны.

Год назад дзяўчаты брыгады зборшчыкаў, якой кіруе простая палеская дзяўчына Надзя Невядомская, узялі на сябе абавязальства змагацца за званне калектыву камуністычнай працы.

Шоў час. Упорная праца, асваенне вытворчасці новых відаў прадукцыі, калектывізм і ўзаемавыручка прынесьлі дзяўчатам працоўную славу. Яны ўдастоіліся звання брыгады камуністычнай працы. І на сваім першым свяце 27 мая ва ўрачыстай абстаноўцы члены брыгады спявалі гэту песню.

Вось і цяпер нясецца яна з акон заводскага клуба. Ідзе рэпетыцыя мастацкай самадзейнасці. У гэты час з варот праходной выйшлі дзве чарнавокія дзяўчыны. Іх называюць у нас сёстрамі за чорныя бліскучыя вочы. Тры гады назад абедзве разам з бацькамі вярнуліся з-за акіяна на Радзіму.

Мы прыселі на лаўцы ў заводскім парку. Разгаварыліся.

— Прыгожа тут стала, праўда? — заўважыла Роза. — А зусім нядаўна тут рос бур'ян.

З кожным днём усё прыгажэйшым становіцца наша жыццё. Умеюць жыць нашы людзі.

— Умеюць, бо ведаюць, каму ўсё гэта належыць, — дадала Луіза. — Там, за акіянам, усё добрае належыць багаццем, а ў нас — усім людзям.

У які раз раскажае Луіза Кісель аб тым, як цяжка жылося ім на чужыне.

— Письмы атрымліваеце з Буэнас-Айрэса? Як там жывуць нашы суайчыннікі?

З твару дзяўчыны знікае ўсмішка. Мінуту яны маўчаць.

— Вельмі даражэе ўсё там, — гаворыць Луіза. — Чаравікі каштуюць да 1.000 песа. Прадукты ўдвая падаражэлі. А паліцыя забараняе нашы грамадскія ўстановы. Ужо закрылі клубы імя Пушкіна і імя Астроўскага, забаранілі і касу ўзаемадапамогі.

— Як ваша вучоба? — спытаў я, каб перамяніць тэму гутаркі.

— Здаю экзамен за сямігодку, — і дзяўчына пачала раскажаць аб школе, рабоце, сваім адпачынку.

З Аргенціны на Радзіму вярнулася і сям'я Сцяпана Якаўлевіча Якімца. Дачка яго Роза Якімец працуе на заводзе штучных скур. Сям'я атрымала добрую кватэру з трох пакояў, кухню, веранды. Каля дома ёсць агарод з садамі.

— І за ўсё гэта, — гаворыць Роза, — бацька плаціць 5 рублёў 45 капеек у месяц.

Не той цяпер Пінск. Не сталася і следу ад падсепаватых крамак, старога вакзала і саматужных майстэрняў, якія цягнуліся ўздоўж чыгуначнага палатна. Не чакаюць цяпер на плошчы беспрацоўныя людзі, каб хто-небудзь наняў іх, хаця б за мізэрную плату, як было ў тыя далёкія гады. Замест высокага манастырскага купала з крыжам узвышаецца над Пінскам чырвоная 60-метровая труба электрастанцыі, якая асвятляе горад і суседнія калгасныя сёлы яркімі агнямі.

Ідзе па гораду ўжо немалады чалавек з сынам — і не налюбуецца на яго. Тут выраслі мясакамбінат, хлебакамбінат, эскаватарна-рамонтны завод, завод штучных скур, ліцейна-механічны завод, школа-інтэрнат, гідрамельірацыйны тэхнікум, цэлыя кварталы жылых дамоў. Новы сацыялістычны горад на вачах пераўтвараецца. Пяць кіна-тэатраў. Дамы культуры, рабочыя клубы, парк прадастаўлены працоўным. Выдатныя «пінскія вечары», балі пераможцаў і маршы камуністычных брыгад — усё табе, чалавек!

— Калі чалавек думае аб кавалку хлеба, — гаворыць Іван Гаўрылавіч Кабрынец, — тады яму не да вучобы. А я на Радзіме хоць і з сівізной, а ўсё ж у школу хаджу, вучусь у пятым класе. Значыць, жыў добра! Вучацца і мае дзеці ў школе рабочай моладзі. Дачка Марыя здае экзамены за сямігодку, а сын Міша заканчвае дзесяцігодку. Ён марыць паступіць у інстытут замежных моў. У камсамол уступіў на заводзе. Яму дырэкцыя завода дала двайны водпуск з аплатай сярэднемесячнага заробтку.

Вмястоўным і творчым жыццём жывуць рабочыя людзі на новым заводзе штучных скур у горадзе Пінску. Ідучы насустрач XXII з'езду роднай Камуністычнай партыі, у сацыялістычнае спарорніцтва за званне калектываў камуністычнай працы ўступілі 11 брыгад і два цэхі. І ў іх жывуць і працуюць раўнапраўнымі членамі людзі, якія прыехалі з-за акіяна. Радзіма ім дала права на працу, адпачынак, вучобу.

Н. УДОВІДЧЫК,
слесар-наладчык Пінскага
завода штучных скур.

На здымках: 1. Галоўны корпус Пінскага завода штучных скур.

2. Рэмігрант Аляксандр Барычэўскі, станочнік Пінскай мэблевай фабрыкі «25 год Кастрычніка».

3. Камсамольскае вяселле ў Пінскім гарадскім Доме культуры. Маладыя — студэнты індустрыяльна-педагагічнага тэхнікума Ніна Кляіміхіна і Іван Васечна.

Работніцы завода штучных скур вяртаюцца з работы. Другая злева — Луіза Кісель, побач з ёй Роза Якімец.

Мне адкрыты дарогі ў жыццё

У пошуках кавалка хлеба мой бацька ў 1929 годзе паехаў з буржуазнай Польшчы ў Бразілію. Мне было некалькі месяцаў ад нараджэння. Праз 8 год мы з маці па хадайніцтву бацькі паехалі з вёскі Выжлавічы цяперашняга Пінскага раёна да бацькі. Але к гэтаму часу бразільская паліцыя ў тэрміновым парадку выселіла яго з горада Сан-Паула ва Уругвай за актыўны ўдзел у палітычнай дзейнасці ва ўкраінска-беларускім таварыстве.

Бацькоўскага заробтку не хапала на ўтрыманне сям'і, і я 12-гадовым хлопчыкам вымушан быў пайсці на работу ў саматужныя майстэрні, каб дапамагачь сям'і. Вучыўся ў іспанскай школе. Некалькі паэзіяў беларускай мовы вывучаў у культурным цэнтры — клубе імя Максіма Горкага, створаным рускімі эмігрантамі. Потым

прымаў удзел у дзейнасці гэтага культурнага цэнтры.

Калі Заходняя Беларусь была ўз'яднана ў адзіную беларускую сацыялістычную дзяржаву, наша сям'я ў ліку першых прыняла савецкае грамадзянства. Знаходзячыся ў Паўднёвай Амерыцы, мы ніколі не забывалі аб Савецкай краіне, марылі як найхутчэй вярнуцца на Радзіму. Нашай мары суджана было ажыццявіцца. У хуткім часе Вярхоўны Савет СССР дазволіў нам, як і многім іншым сям'ям эмігрантаў, вярнуцца на родную зямлю. І вось у снежні 1952 года мы прыехалі ў горад Пінск.

Родная зямля, Радзіма! Як многа значаць гэтыя дарогі словы сэрцу чалавека, які пражыў 15 год за яе межамі! Колькі перажыта, перадумана за гэтыя гады!

На Радзіме нам адразу ж бы-

ла прадастаўлена кватэра. Савецкі ўрад выдзеліў грошы на набыццё хатняй маёмасці. Хутка я паступіў на работу матросам. Прадаставілася магчымасць вучыцца, атрымаў спецыяльнасць механіка-дызеліста. Уступіў у камсамол.

Ужо дзевяць год працую на рачным транспарце. Дружны калектыву рачнікоў дапамог мне ў авалоданні тэхнікай ваджэння суднаў. За гэты час на Пінскай рамонтна-эксплуатацыйнай базе флота, дзе я працую, адбыліся вялікія змены. Павялічылася колькасць розных суднаў, узраслі перавозні народна-гаспадарчых грузаў і пасажыраў. Усё шырэй прымяняецца метады штурхання барж, што паскарае рух суднаў. Несамародныя баржы пераабсталяваюцца на самаходныя, будуецца новыя цеплаходы. Паляпшаюцца ўмовы работы.

Экіпаж нашага пасажырскага цеплахода, дзе я працую механікам і першым памочнікам капітана, уключыўся ў барацьбу за званне экіпажа камуністычнай працы. Працуем дружна, штомесячна выконваем план перавозак на 110—115 працэнтаў, за што я неаднаразова атрымліваў грашовыя прэміі і падзякі ад кіраўніцтва базы.

У гэтым годзе з пачатку навігацыі і па сённяшні дзень наш цеплаход ходзіць без рамонтна дзякуючы таму, што экіпаж своечасова ажыццяўляе тэхнічны догляд за рухавіком, правільна эксплуатае машыну, тым самым сэканоміў дзяржаве значную суму сродкаў.

Мая сям'я з чатырох чалавек матэрыяльна забяспечана добра. Штомесячна мы атрымліваем 175 рублёў заробатнай платы. Жывем у кватэры з трох пакояў з кухняй, паравым ацяп-

леннем. Маем свой фруктовы сад і агарод.

У 1957 годзе партыйная арганізацыя рамонтна-эксплуатацыйнай базы флота прыняла мяне ў рады Ленінскай Камуністычнай партыі Савецкага Саюза. Я ганаруся і радуся, што мая сціплая праца ідзе на карысць людзям, грамадству. Я з'яўляюся раўнапраўным, свабодным грамадзянінам краіны Саветаў. Мне адкрыты ўсе шляхі ў жыццё. У гэтым годзе плану па ступіць на завочнае аддзяленне Гомельскага рачнога тэхнікума.

Вялікае шчасце быць грамадзянінам свай Радзімы, Савецкай краіны.

Андрэй ХВЕСКАВЕЦ,
механік, першы памочнік
капітана пасажырскага
цеплахода.

Едучы па чыгуначных магістралях...

(Расказ машыніста-ардэнаносца інструктара Віцебскага аддзялення Беларускай чыгункі Яўгенія Аляксандравіча Варапаева).

— Каму-каму, а любому чыгуначніку-машыністу бадай што кожны дзень прыходзіцца выязджаць у далёкія ці блізкія рэйсы і сваім вачыма бачыць, як з кожным днём прыгажэе наша Радзіма, як то тут, то там на яе прасторах вырастаюць новыя карпусы дамоў, ды што дамоў — цэлыя пасёлкі, гарады, велічынныя новабудовы прамысловых прадпрыемстваў — фабрык заводаў.

Мне, як старому машыністу, даводзілася не адзін раз праязджаць па магістралях нашай чыгункі. Адрозніе ж пасля вайны бачыў я вакол шырокія і амаль бязлюдныя палі. Толькі сям-там траплялі дэзды прыкметныя хацінкі, зруйнаваныя гарады, раёныя цэнтры, пасёлкі. Я памятаю іх: Краснае, Асінаўка, Лёзна, Крынікі, А Віцебск... І ў Віцебску ў той час не было вакзала. Не было дзе прытуліцца пасажырам, не было дзе жыць. У Віцебску ў выніку вайны было разбурана больш за 90 працэнтаў жыллага фонда. Сотні вёсак Віцебскай вобласці былі зруйнаваны ўцэнты.

І вось я праязджаю сёння па тых жа чыгуначных магістралях. Віцебск — станцыя адпраўлення. Я гляджу на вакзал. Не вакзал, а сапраўдны палац. Я не буду гаварыць пра горад Сёння тут у новых добрунарадкаваных кватарах жыве каля 200 тысяч чалавек. Кожны мог бы пазайздросціць прыгажосці праспектаў імя Кірава, імя Фрунзе, вуліцы Леніна. Гэта горад шматлікіх прамысловых прадпрыемстваў, прадукцыя якіх шырока вядома не толькі ў Савецкім Саюзе, але і далёка за яго межамі, горад чатырох вышэйшых навучальных устаноў, горад вялікай культуры.

Чыгуначная магістраль на олацкім ідзе праз Віцебск. Усё тут казачна пераўтварылася. Зось Полацкі нафтабуд. Гэта ж новы горад, новы Полацк! Праўда, ён яшчэ будзецца, але гэта ж іменна горад з мноствам матпавярховых дамоў.

Вабяць сваёй прыгажосцю і новыя будовы, узведзеныя пасля вайны ўздоўж чыгуначнай

магістралі Віцебск — Смаленск праз Лёзна і Рудню.

А калі праехаць па чыгуначнай магістралі Віцебск — Орша і паглядзець, што тут новага? Непарадак ад Віцебска, проста каля чыгункі, раскінуліся прыгожыя карпусы санаторыя «Сасноўка». У гэтую адраўніцу прыежджаюць людзі з усіх канцоў краіны.

Станцыя Багушэўск. Зусім новы будынак. А рабочы пасёлак! Ды яго таксама не пазнаць. У Багушэўску нанова адбудаваны ўсе вуліцы. Есць Палац культуры, шматпавярховая школа, прадпрыемства па выбуху мэбля. Дарэчы, багушэўская мэбля карыстаецца вялікім попытам не толькі на Віцебшчыне.

А вось і Орша — горад тэкстыльшчынаў. Новая Орша пачынаецца ад гарадка буйнейшага ў краіне Ільнокамбіната, вядомага сваёй прадукцыяй ва ўсім Савецкім Саюзе. Цэнтральная вуліца гарадка надыйшла ўжо да горада, і ў хуткім часе яна стане цэнтральнай гарадской магістраллю — праспектам. Акрамя Ільнокамбіната, у Оршы існуе і мноства іншых прамысловых прадпрыемстваў — завод швейных машын, механічны завод.

Адноўлены і гарадскі сад — любімае месца адпачынку аршанцаў. У цэнтры горада пабудаваны новы кінатэатр. А на ўскраіне Оршы есць дом адпачынку — адна з прыгажэйшых ускарнінх мясцін горада.

Той, хто праяжджае праз Оршу, не можа не падзівіцца і на станцыённыя будовы — прыгожыя жыллыя дамы, клуб чыгуначнікаў. Многія пасажыры Савецкага Саюза ведаюць Оршу і як горад, у якім у час Вялікай Айчыннай вайны дзейнічаў бясстрашны партызан — сын беларускага народа Герой Савецкага Саюза Канстанцін Сяргеевіч Заслонаў. У скверы на прывакзальнай плошчы яму пастаўлены помнік, а домік-музей Заслонава наведваюць тысячы людзей.

Дык вось што бачыць кожны пасажыр і чыгуначнік, едучы па магістралях Віцебскага аддзялення Беларускай чыгункі.

Пашталён сельгасарцелі «Перамога» Глыбоцкага раёна Зоя Буйвіт.

Беларускі тэхналагічны інстытут

Беларускі лесатэхнічны інстытут імя Кірава з новага навуцальнага года пераўтварыцца ў тэхналагічны інстытут.

— Рэарганізацыя навучальнай установы — гаворыць рэктар інстытута В. Віхроў, — адлюстроўвае выдатны працэс стварэння ў Беларусі прамысловасці вялікай хіміі. Адным з асноўных у інстытуце становіцца нываствараемы хімічна-тэхналагічны факультэт. Ён будзе рыхтаваць інжынераў-тэхнолагаў лесахімічных, гідролічных, сульфатна-спіртавых вытворчасцей, спецыялістаў па цэлюлозе, паперы, драўняна-валаністых і драўняна-стружковых плітах, вырабу пластымас, перапрацоўцы нафты, газу, солей і некаторых іншых галін хімічнай прамысловасці.

Стары вучэбны корпус інстытута перадаеца хіміка-тэхналагічнаму факультэту. Праводзіцца вялікая работа па яго рэканструкцыі. Арганізуюцца некалькі новых кафедраў і лабараторый. Расшыраецца галоўны вучэбны корпус, якім студэнты карыстаюцца першы год. Узводзіцца два інгэрнэты, дзе павялічыцца колькасць каля 1.000 студэнтаў.

Інстытут робіць толькі першы крокі ў новым напрамку. Прыём гэтага года ў параўнанні з леташнім павялічваецца на 150 чалавек. З першага верасня на стацыянарным, ввечэрнім і завочным аддзяленнях будзе вучыцца 2.727 студэнтаў. У сям'ю прафесарска-выкладчыцкага складу ўваляецца яшчэ 26 навуковых работнікаў, галоўным чынам выкладчыкаў новага хіміка-тэхналагічнага факультэта.

Янка Лучына

Да 110-годдзя з дня нараджэння паэта-дэмакрата

Паэт-дэмакрат Янка Лучына (Іван Люцыянавіч Неслухоўскі) нарадзіўся 6 ліпеня 1851 года ў Мінску, дзе прайшлі яго юнацкія і дзіцячыя гады. Тут ён скончыў класічную гімназію і ў 1870 г. паступіў на матэматычны факультэт Пецябургскага ўніверсітэта, там правучыўся адзін год, а потым перавёўся ў Пецябургскі тэхналагічны інстытут, які і скончыў у 1876 годзе.

Друкавацца пачаў у васьмідзесятых гадах, калі супрацоўнічаў у газеце «Мінский листок». Апрача гэтай газеты, Лучына друкаваўся ў беларускіх календарых, якія выдаваліся этнографам А. Слупскім і гісторыкам Доўнар-Запольскім. Вялікую ўвагу Янка Лучына надаваў збіранню вуснай народнай паэзіі. Аб гэтым сведчыць перапіска паэта з фалькларыстам П. Шэйнам, які змяшчаў у сваіх працах многія фальклорныя запісы, што дасылаліся яму Лучынам.

Сябрамі паэта ў Пецябургу быў выдадзены толькі адзін невялікі зборнік яго вершаў на беларускай мове «Вязанка» (1903 г.). Янка Лучына, як і Багушэвіч, быў прыхільнікам крытычнага рэалізму ў народнасці ў беларускай літаратуры. У вершах «Не я пняю», «Пагудка», «Псалм» выказваюцца погляды паэта на ролю паэзіі ў жыцці грамадства. Лучына прытрымліваўся думкі, што паэт павінен служыць народу, ісці разам з народам, дапамагаць яму ў барацьбе з прыгнятальнікамі.

Сіла творчасці Янкі Лучыны заключаецца ў тым, што пісьменнік даў рэалістычныя замалёўкі цяжкага, беспраўнага жыцця беларускага народа ва ўмовах царызму, падкрэсліў сацыяльныя супярэчнасці тагачаснага грамадства, праўдзіва паказаў вобраз простага чалавека, бяспраўнага селяніна.

Янка Лучына любіў Беларусь, любіў працоўны народ. Дэмакратызмам і патрыятычнымі пачуццямі прасякнуты такія творы, як «Родная старонца», «Горцы пшаніцы», «Бусел» і іншыя.

Янка Лучына дарэгі нам як прапагандыст ідэі адзінства славянскіх народаў. Выносячы прысуд адшчэпенцам-антыпатрыётам, паэт выказвае думкі аб славянскіх народах.

Сіла творчасці Янкі Лучыны — у яе народнасці, рэалізме. Гэтым ідэйным вартасцямі яна ўплывала на далейшае развіццё перадавой беларускай літаратуры, за гэта яе высокая цанілі і любілі Янка Купала і Жуб Колас. Янка Купала, успамінаючы пачатак сваёй літаратурнай дзейнасці, сваю маладосць, адзначыў, што ён зачытваўся творамі Багушэвіча і Я. Лучыны.

Гэтыя прызнанні народных паэтаў Беларусі Купалы і Коласа вельмі значымі. Яны сведчаць аб тым, што творчасць Янкі Лучыны займае не толькі сталае месца ў гісторыі новай беларускай літаратуры, але ўплывае на яе далейшае развіццё.

Нотынгем — Мінск

З году ў год мацнеюць вузы дружбы паміж сталіцай Беларусі Мінскам і англійскім горадам Нотынгемам. Прадстаўнікі гэтых гарадоў наведваюць адзін аднаго, абменьваюцца пісьмамі. У Мінск прыбыла дэлегацыя з горада Нотынгема. У яе складзе старшыня гарадскога камітэта намеснік лорд-мэра Нотынгема па адукацыі Джон Кеніён, яго жонка Эліс Кеніён, член камітэта прафсаюза металістаў Нотынгема Артур Харыс, сакратар Нотынгемскага аддзялення Таварыства англа-савецкай дружбы Перл Лілі.

На абедае прысутнічалі дэпутаты гарадскога Савета.

В. І. Шаранаў і Джон Кеніён абмяняліся прамовамі. Джон Кеніён, у прыватнасці, сказаў:

— Тут многае гаварылася пра мір. Я запэўніваю вас, што большасць людзей у Англіі таксама жадае міру, і мы спадзяёмся, што твая разбуральныя сілы, якія пачынаюць дзейнічаць у Заходняй Германіі, не атрымаюць падтрымкі і развіцця.

Намеснік лорд-мэра Нотынгема Джон Кеніён перадаў прывітальнае пісьмо ад лорда-мэра Нотынгема старшыні выканкома гарадскога Савета Мінска і жыхарам горада. Такое ж пісьмо ён перадаў ад шэрыфа Нотынгема.

Старшыня выканкома Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў працоўных В. І. Шаранаў паднёс гасцям памятнае падарункі.

Англіійскія госці наведалі прадпрыемствы і музеі горада, лядзінныя і дзіцячыя ўстановы, прыгарадныя дамы адпачынку працоўных.

Пасля кароткага адпачынку госці знаёмліліся з беларускай сталіцай. Яны аглядзелі плошчы і магістралі Мінска, наведалі адзін з раёнаў жыллёвага будаўніцтва, дазіячую чыгунку, стадыён і іншыя выдатныя месцы горада. Тлумачэнні гасцям даваў дырэктар Дзяржаўнага праектнага інстытута «Мінскпраект» І. І. Ляўко.

Затым старшыня выканкома Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў працоўных В. І. Шаранаў даў абед у гонар англійскіх

Мяне не пакаралі

за савецкага грамадзяніна, якога пад страхам смерці вывезлі ў Германію.

Пражываючы ў Савецкім Саюзе, я да 23 мая 1961 года жыў з фальшывымі дакументамі. Увесь час працаваў. На будаўніцтве Бярозаўскай электрастанцыі ў Брэсцкай вобласці атрымаў добрую кватэру з трох пакояў з усімі зручнасцямі. Зарабляў ў сярэднім па 150 рублёў у месяц новымі грашыма, маю сям'ю і жыву як паўнапраўны грамадзянін Савецкага Саюза.

Доўгі час я не адважваўся расказаць аб сабе ўсю праўду, хая і ведаў, што Савецкі ўрад амністыраваў усіх грамадзян, якія ў перыяд акупацыі супрацоўнічалі з немцамі, але не заплямілі сябе крывёю сваіх саграмадзян.

Жывучы з фальшывымі дакументамі, я адчуваў сябе вельмі няёмка, бо гэта таксама было злачыствам. І вось 23 мая 1961 года на сходзе будаўнікоў я рашыў расказаць аб сабе ўсю праўду. Я расказаў аб сваёй службе ў нямецкай паліцыі, аб сваіх вандраваннях за граніцай, аб сваіх фальшывых дакументах, папрасіў усіх рабочых даць мне магчымае загладзіць сваю віну перад

Радзімай сумленнай працай і запэўніў іх, што апраўдаю іх давер'е.

Рабочыя і ўсе прысутныя на сходзе зразумелі мяне, і я рад, што нарэшце скінуў са сваёй душы камень і магу адчуваць сябе вольным чалавекам.

Пасля майго выступлення мяне ніхто не арыштаваў і ніхто не пасадзіў у турму і не выслаў у Сібір. Дарэчы сказаць, наша Сібір — гэта не царская Сібір, якая была месцам ссылак усіх свабодалюбных людзей. Наша Сібір — гэта замойны і культурны край.

І цяпер я разам з усімі савецкімі людзьмі магу ганарыцца поспехамі нашай вялікай Радзімы.

У канцы свайго пісьма я хачу звярнуцца да сваіх былых сяброў Эдуарда Крэпскага, Пятра Мецзяка і іншых, каб яны не баяліся вяртацца на Радзіму.

Не верце прадажнай прапагандзе, вяртайцеся на Радзіму, дзе вам будзе забяспечана права на працу і адпачынак, якое замацавана Савецкай Канстытуцыяй — самай дэмакратычнай у свеце.

Іосіф ВАРАТНІЦКІ.
Пасёлак Белаазёрск.
На здымку: І. Варатніцкі.

РАДЫЦЬ

ДЛЯ ЗАХОДНЯЯ ЕУРОПЫ
Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу:
на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1322 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін, з 16.00 да 17.00 і 21.00, да 21.30;
на каротнай хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін, па нядзелях: на хвалях 30,83 метра і 227 метраў з 6 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін;
на сярэдняй хвалі 227 метраў з 16.00 да 17.00 і 21.00 да 21.30.

НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ
Па нядзелях — ад 8 гадзін да 8 гадзін 30 мінут па сярэднеўрапейскаму часу на хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) і на сярэдняй хвалі 227 метраў.

ДЛЯ ЗМА І КАНАДЫ
Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскаму

часу: з 19.30 да 20.30 на хвалях: 25,08 метра (ці 11 960 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9 605 кілагерцаў), 31,04 метра (ці 9 665 кілагерцаў).

НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ
Па суботах — ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 мінут па нью-йоркскаму часу на каротных хвалях 25,08 метра (ці 11 960 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9 605 кілагерцаў), 31,04 метра (ці 9 665 кілагерцаў).

НАШ АДРАС
Мінск, праспект імя Сталіна, 77
Дом друку, пакой № 20. Для пісьмаў (für Briefe): Minsk, Post-shiffsbüro № 14.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.